

ADVIES
VAN 16 JANUARI 2023
OVER DE STARTNOTA GEWESTELIJK RUP
HERINRICHTING COMPLEX E40 DRONGEN

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	2
III.	NIEUW PLANPROCES	2
IV.	DUURZAME MOBILITEIT	3
V.	IMPACT OP MILIEU, NATUUR, LANDSCHAP EN LANDBOUW	4

I. SITUERING

1. SARO ontving op 15 november 2022 een adviesvraag van minister Zuhal Demir over de startnota van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herinrichting E40 Complex Drongen'.¹ Het advies wordt verwacht binnen de 60 dagen.

Met voorliggend advies, goedgekeurd door de raad op 16 januari 2023, komt de raad (gezien het eindejaarreces) zo snel mogelijk tegemoet aan de vooropgestelde adviestermin. De startnota werd door het departement Omgeving voor de raadsleden toegelicht op de SARO raadszitting van 21 december 2021.

2. De Vlaamse Regering keurde op 4 juni 2021 de startnota goed voor de opmaak van het gewestelijk RUP 'Omgeving Complex E40-N466 Drongen'. Dit gewestelijk RUP had als doel de herinrichting van het op- en afrittencomplex E40-N466 Drongen en de reorganisatie van de wegen die aansluiten op het complex, met maatregelen om de omgeving rond het complex te verbeteren. SARO formuleerde op 22 september 2021 zijn advies bij dit gewestelijk RUP.²
3. De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2020 de startnota goed voor de opmaak van het gewestelijk RUP 'Booiebos' op het grondgebied van Deinze en Gent. Dit gewestelijk RUP had als doel het ruimtegebruik op het bedrijventerrein Drongen I te optimaliseren en beperkt uit te breiden in uitvoering van het planologisch attest. SARO formuleerde op 30 januari 2021 zijn advies bij dit gewestelijk RUP.³
4. Op 20 mei 2022 besliste de Vlaamse Regering om beide planprocessen stop te zetten omwille van de ruimtelijk verkeerskundige samenhangen en een doorstart te maken door middel van een nieuw geïntegreerd planproces(sen) voor de ruimere omgeving van het complex Drongen.⁴

De startnota formuleert volgende plandoelstellingen:

- Het realiseren van een compact op- en afrittencomplex dat in al zijn onderdelen goed functioneert, voor alle modi verkeersveilig is en landschappelijk in zijn ruimtelijke context is ingepast.
- Het ruimtelijk inpassen van een gereorganiseerd verkeerssysteem rond het op- en afrittencomplex conform de functionele- en inrichtingsprincipes van de wegcategorisering: de hoofdweg (E40) en het bijhorende complex, de primaire weg type II (N466 - Deinsesteenweg tot en met het op- en afrittencomplex), de ontsluitingsweg voor het regionaal bedrijventerrein Drongen I van en naar primaire weg type II, de lokale weg (N466 – Baarledorpstraat – Gaverlandstraat), en de aanvullende lokale wegen.
- Het realiseren van maatschappelijke meerwaarden door de verbetering van de ruimtelijke structuur aan de hand van volgende nevendoelstellingen: a. het verhogen van de leefbaarheid van Baarle met inbegrip van de dorpskern en de woonclusters ten

¹ <https://grups.omgeving.vlaanderen.be/overzicht>

² <https://www.sarovlaanderen.be/advies-startnota-rup-afrittencomplex-drongen>

³ <https://www.sarovlaanderen.be/advies-startnota-rup-booiebos>

⁴ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/62833F0B479218B0ED55BA2D>

noorden en ten zuiden van de E40 en het realiseren van een kwaliteitsvolle omgeving voor Baarle, de kouters, bulken en de Leievallei, b. het beperken van bijkomend ruimtebeslag en het maximaal vrijwaren van ruimtelijk kwetsbare bestemmingen.

II. ALGEMENE BEOORDELING

5. De raad erkent dat het op- en afrittencomplex van de E40 te Drongen (Baarle) niet meer voldoet aan de huidige normen op vlak van afwikkelingscapaciteit, verkeersveiligheid en knooptypologie. Dit leidt in de ruimere omgeving tot files, onveilige situaties (met menging van verschillende type weggebruikers) en bekommernissen in verband met overlast, milieu-impact en leefbaarheid.⁵ De raad erkent dat er een oplossing voor de huidige precaire situatie gezocht moet worden en ondersteunt dan ook de opstart van voorliggend planinitiatief.
6. SARO wenst verder volgende strategische bedenkingen te formuleren bij voorliggende startnota van het gewestelijk RUP 'Herinrichting E40 Complex Drongen':
 - a. De voorliggende startnota focust op de realisatie van het op- en afrittencomplex. De raad heeft er begrip voor dat - door diverse elementen buiten voorliggend planningsproces te houden - de initiatiefnemer het proces wenst te focussen op een snelle realisatie van het op- en afrittencomplex. Dit betekent evenwel dat verschillende nieuwe gewestelijke ruimtelijke planningsprocessen (o.a. Booiebos, Leievallei) zullen moeten worden opgestart; die sowieso interfereren met voorliggend planproces. Bovendien betekent dit dat bij de verdere uitwerking van voorliggend gewestelijk RUP veel aandacht zal moeten gaan naar de onderlinge afstemming van de diverse planningsprocessen (zie deel III van dit advies).
 - b. De raad vindt het positief dat de voorliggende startnota - in tegenstelling tot de eerdere startnota van 2021 - meer aandacht heeft voor duurzame mobiliteit en de realisatie van een volwaardige modal shift. De raad benadrukt dat zodra het regionaal mobiliteitsplan voor de vervoerregio Gent goedgekeurd is; het geplande gewestelijk RUP hierop moeten worden afgestemd. Dit geldt onder meer voor wat betreft de rol/categorisering van de N466. De raad benadrukt tevens het belang van een volwaardig onderzoek van de effecten inzake mobiliteit (zie deel IV van dit advies).
 - c. De raad vraagt aandacht voor de impact van het voorliggend gewestelijk RUP op milieu, natuur, landschap en landbouw (zie deel V).

III. NIEUW PLANPROCES

7. In zijn eerdere adviezen wees de raad op de belangrijke interferentie van het geplande gewestelijk RUP 'Omgeving Complex E40-N466 Drongen' met het geplande gewestelijk RUP 'Booiebos'. De raad vindt het positief dat de Vlaamse Regering op 20 mei 2022 besliste om de planningsprocessen 'Booiebos' en 'Omgeving E40-N466 Drongen' niet als aparte planprocessen verder te zetten en een nieuw geïntegreerd planproces op te starten.

De raad verwijst verder naar deze beslissing van de Vlaamse Regering van 20 mei 2022: *'Uit de verschillende reacties en adviezen uit de publieke consultatie over beide startnota's kan besloten worden dat er onvoldoende maatschappelijk draagvlak is om beide planprocessen afzonderlijk verder te zetten op basis van het geformuleerde planvoornemen. Om die reden wordt besloten de planningsprocessen 'Booiebos' en 'Omgeving E40 – N466 Drongen' niet als aparte planprocessen verder te zetten. Er zal een nieuw geïntegreerd planproces worden opgestart.'* ... Beide processen

⁵ Startnota, pag. 7

*vertonen een inhoudelijke samenhang zodat het aangewezen is ze procedureel als één planproces op te vatten.*⁶

8. De raad stelt vast dat voorliggende startnota - in tegenstelling tot hoger vermelde beslissing van de Vlaamse Regering - er niet voor opteert om beide planprocessen samen te brengen tot één geïntegreerd proces. De voorliggende startnota focust op de realisatie van het op- en afrittencomplex; diverse andere elementen worden niet meegenomen met voorliggende startnota.

Dit geldt onder meer voor Booiebos. Enkel de ontsluiting van het bedrijventerrein wordt meegenomen; het bedrijventerrein zelf vormt geen onderdeel van voorliggend plan. De startnota (pag. 10) verduidelijkt dat hiervoor een afzonderlijk gewestelijk RUP zal worden opgemaakt. De timing hieromtrent is onduidelijk. In zijn beslissing van 28 oktober 2022 besliste de Vlaamse Regering om *de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten om zo snel mogelijk een startnota voor het GRUP 'Booiebos' aan de Vlaamse Regering voor te leggen*.

Ook de dienstenzone E40 wordt niet meegenomen en dit niettegenstaande de interferentie met voorliggend planningsproces en de diverse knelpunten (o.a. ligging nabij de Leievallei en twee op- en afrittencomplexen op te korte afstand van elkaar).

9. De raad heeft er begrip voor dat - door diverse elementen buiten voorliggend planningsproces te houden - de initiatiefnemer het proces wenst te focussen op een snelle realisatie van het op- en afrittencomplex. Dit betekent evenwel dat verschillende nieuwe gewestelijke ruimtelijke planningsprocessen (o.a. Booiebos, Leievallei) zullen moeten worden opgestart; die sowieso interfereren met voorliggend planproces. Bovendien betekent dit dat bij de verdere uitwerking van voorliggend gewestelijk RUP veel aandacht zal moeten gaan naar verdere onderlinge afstemming van de diverse planningsprocessen.

IV. DUURZAME MOBILITEIT

10. De raad vindt het positief dat de voorliggende startnota - in tegenstelling tot de eerdere startnota van 2021 - meer aandacht heeft voor duurzame mobiliteit en de realisatie van een volwaardige modal shift. Bovendien zal het nieuw netwerkconcept dat uitgaat van een multimodale benadering (cf. decreet basismobiliteit) het uitgangspunt vormen van het geplande gewestelijk RUP.⁷

11. In zijn advies van 2021 benadrukte SARO de noodzaak van een volwaardige afstemming met de vervoerregiowerking Gent en het mobiliteitsplan voor deze vervoersregio. De opmaak van het regionaal mobiliteitsplan voor de vervoerregio Gent is momenteel in opmaak.

De raad benadrukt dat zodra het regionaal mobiliteitsplan voor de vervoerregio Gent goedgekeurd is; het geplande gewestelijk RUP hierop moeten worden afgestemd. Dit geldt onder meer voor de rol/categorisering van de N466. Momenteel wordt de categorisering van de N466 herzien binnen het regionaal mobiliteitsplan van de vervoersregio Gent. Zodra hieromtrent duidelijkheid is moet deze beslissing volwaardig worden meegenomen en doorvertaald bij de verdere uitwerking van het geplande gewestelijk RUP.

12. De raad benadrukt tevens het belang van een volwaardig onderzoek van de effecten inzake mobiliteit. De startnota (pag. 72) verduidelijkt dat volgende effecten zullen worden onderzocht in

⁶ <https://beslissingenvlaamse regering.vlaanderen.be/document-view/62833F0B479218B0ED55BA2D>

⁷ Startnota pag. 20: 'In de nieuwe wegencategorisering wordt er afgestapt van de boomstructuur uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en gewerkt met een netwerk van rasters voor het hoofdwegennet en het dragend netwerk. Voor het lokale wegennet wordt de boomstructuur behouden omdat gebleken is dat die op lokaal niveau zijn meerwaarde heeft bij het terugdringen van sluipverkeer. Vrijdag 15 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering de ontwerpselectie van het hoofdwegennet goed.'

het kader van de geplande milieueffectenbeoordeling (geïntegreerd milieueffectenonderzoek): a. effecten op de afwikkeling van het gemotoriseerd verkeer op de hoofdstructuur; b. effecten op de opbouw en inrichting van de netwerken voor de verschillende modi (met onder meer aandacht voor het vermijden van sluipverkeer) en c. effecten op de leefomgeving.

Op basis van dit onderzoek zullen de nodige flankerende maatregelen worden geduid (o.a. verlagen van het snelheidsregime als flankerende maatregel).

V. IMPACT OP MILIEU, NATUUR, LANDSCHAP EN LANDBOUW

13. De raad vraagt aandacht voor de impact van het geplande gewestelijk RUP op milieu, natuur, landschap en landbouw. In de directe omgeving is waardevolle natuur aanwezig. Het geïntegreerd planningsproces - met inbegrip van het plan-MER inclusief verscherpte natuurtoets - zal verdere duidelijkheid moeten verschaffen over de concrete impact van het voorliggend planinitiatief alsook over de noodzakelijke milderende en compenserende maatregelen.

De raad verwijst verder naar de derde plandoelstelling inzake de realisatie van maatschappelijke meerwaarden door de verbetering van de ruimtelijke structuur. Volgens de startnota (pag. 31) zal dit gebeuren door in te spelen op potenties en uitdagingen in domeinen als ruimte, landschap, ecologie en milieu. Door het benutten van deze potenties en het omzetten naar synergiën worden wederzijdse doelstellingen versterkt. Het gaat hier - volgens de startnota - onder meer over het verbeteren van de verkeersleefbaarheid van de dorpskernen en clusters, het maximaal vrijwaren van ruimtelijk kwetsbare gebieden en het afremmen van bijkomend ruimtebeslag. Bij de verdere uitwerking van dit gewestelijk RUP zal hieraan verder invulling moeten worden gegeven.